

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

חולין מב

עניין: מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה

מהר"ל ח"א

בן יהוידע

מלמד שתפס הקב"ה (מ"ב ע"א). תנא דבי ר' מכל מין ומין וכו'. לא שהיו קשים כל כך להבין חיות טהורות וטמאות, דהא הכתוב מפרש בפ"י איזה מין טהור ואיזה מין טמא. רק מפני שהש"י הראה למשה כל דבר בטעם שלו, ואילו סימני בהמה טהורה, אע"ג שיש סימנים איזה טהורה ואיזה טמאה, מכל מקום דבר זה אינו עיקר הטעם, שאין הטעם שהבהמה היא טהורה בשביל שיש לה מפרסת פרסה, דלמה בשביל כן טהורה. ואין הבהמה טמאה בשביל שאין לה מפרסת פרסה, אבל דבר זה סימן בלבד. והש"י היה רוצה להראות למשה עיקר הדבר מצד עצמו, ולפיכך תפס כל מין ומין, כלומר זהו טהור כי הטהרה תולה במה שהיא זה המין שאינו מרוחק מן הש"י התופס אותו, והטומאה תולה במה שזה המין הוא מרוחק מן הש"י התופס אותו. ודבר זה טהרה בעצם וטומאה בעצם, ולא בשביל הסימנים שאינו רק סימן בלבד, אבל עיקר הטעם מה שהמין מרוחק מן הש"י, ועוד תדע כי הדבר כמו זה כדכתיב (ויקרא י"א) להבדיל בין הטמא ובין הטהור הוא ניכר עד שהוא נבדל מן האחר לגמרי, ולכך אמר שהפס הש"י כל מין ומין והראה לו עד שנבדל זה מזה וזה נכון.

דף מ"ב. מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה וא"ל זאת אכול וזאת לא תאכל. המאמר הזה יפלא מאד למה תפס מין ומין יאמר בהמה פ' אכול ובהמה פ' לא תאכל, ועוד היכן הפסם בשמים או בחרץ. וז"ל בס"ד ע"פ מ"ש רבינו האר"י ז"ל בשער טעמי המלות פרשת עקב בסוד הכחוש ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולכל החיה, כי ענין קריאת השמות אינו אלא תיקון ממש, וכמבואר בזוהר ראה קראתי בשם בללאל, ובמ"ש הרמב"ן ז"ל בבואורו על התורה בפרשת בראשית על פסוק ויקרא להם לאור יום ויקרא להם ליבשה חרץ, והענין הוא כי הוא בירר כל חלקי נפשות בע"ח כולם שהיו בסיגים, וזכו הטעם של קריאת השמות שקרא אלה"ר לבהמה ולחיה ולעופות כי בקריאתו שמות להם עשה להם תיקון, וזה הטעם שנאמר לאלה"ר אכילת בשר בע"ח, כי האכילה היא לזיוך הבירור כדי לברר הטוב שבמאכל ההוא ולהעלותו מן הקליפה והסיגים שמעורב בהם, וכבר היו כל הבע"ח מבוררים בקראת להם שמות, ולכך לא הותרו לו באכילה וזוה"ל תבין גדולת אלה"ר קודם שחטא :

והנה אחר שחטא אלה"ר חזרו כל הבהמות להתקלקל שבחינת נשמות בני אדם ובהינתן נפשות בע"ח אשר שתי בחינות אלו היו מבוררים כבר חזרו וירדו בעמקי הקליפות ונתערבו עם הסיגים והקליפות טוב ברע כבתחלה קודם שהובררו, ועד נח וזבנו לא היה בהם כח לברר הבע"ח ע"י אכילה, ובנח נח וזבנו דכתיב ביה איש לדיק וכו' הותר לו אכילת בע"ח אשר נתקלקלו בחטא אלה"ר והיו לריבין להתברר ע"י אכיל' והיו נח וזבנו ראויים לברר ע"י אכילתם ומאז ואילך הותר אכילת הנשר כמ"ש כירק עשב נתתי לכם את כל וכו' :

אבר דע דאע"פ שאנחנו מבררין אותם ע"י אכילה וחזרין ליהיות חלק אבר האדם ממש, עכ"ו אין מהבררין בנמר הבירור הרחוי להם, שאין האכילה בירור גמור ככל זורך מדרגתם כמו שהיה ע"י אלה"ר קודם שחטא, ולא עוד אלא שאין בנו כח לברר אפילו זה הבירור הגרוע אלא בבהמות הטהורות אשר הקדושה שבהם מרובה על הקליפה אבל מן הבהמות הטמאות אין בנו כח לברר כלל ועיקר, ולכן נאסרו באכילה כי לא די שלא יוכל האדם לברר ע"י אכילתו אלא שאדרבה תחתיו קליפת הטומאה המעורבת בהם ותמדבק באדם האוכל אותם ויסתלק ממנו כל הקדושה אשר בו עכ"ד זלה"ה ע"ש :

ועתה בדברים היקרים הנפלאים האלה בין תבין מאמר רז"ל הנו' לנכון, דאמרו מלמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין כלומר שתפס הנפשות של כל מין ומין מבעלי חיים והראה לו למשה שמוחה ברוה"ק באין אומר ואין דברים, שלא הוזכר לו שמוחה בפירוש אלא א"ל זאת אכול וזאת לא תאכל, והיינו שלא ראה הקב"ה לקרא אותם בשמותם יען כי קריאת השם הוא עושה תיקון וביירור, ובמ"ש רבינו ז"ל בשם זוה"ק ובשם הרמב"ן ז"ל, ואם היה קורא אותם בשמותם היו נתקנים ונבררים בידי שמים, וזלה הקב"ה שהיה תיקונם ונבררם ע"י בני אדם לזכותם, דהא אפילו אלה"ר עשה להם תיקון וביירור בקריאת השמות, ובמ"ש רבינו זלה"ה, וכ"ש אם היה קורא אותם הקב"ה, על כן מה עשה תפס נפשות של כל מין וא"ל זה אכול וזה לא תאכל, וכאשר כתב מרע"ה את שמוחה בתורה של הטהורים ושל הטמאים נגלו אליו שמות כל או"י ברוה"ק ולא ילא דבור משיו יתברך בקריאת שמותם אלא כיון ברוה"ק שיהיה בע"ח שאל"ה הקב"ה אכול כו"כ שמוחה, ואתם בע"ח שא"ל לא תאכל כו"כ שמוחה, ודבר זה יש לו הכרח גדול מדברי רבינו ז"ל שהביא מוזה"ק וזן הרמב"ן ז"ל דבקריאת שמות שקרא הקב"ה עושה בירור ותיקון, ובמ"ש ע"פ ראה קראתי בשם בללאל ופסוק ויקרא להם לאור יום ויקרא להם ליבשה חרץ וכו"ל, ודברים ברורים לנכון בעוה"י :

